

השבת של רבי נתן אברהם

לזכרון נצח מוריניו ר' ישראל בער אודסר בן ר' אייזיק שלמה, זצ"ל

ויהיו חיי שרה ... (בראשית כ"ג, א')

... וזהו שדרשו רבותינו ז"ל (בראשית רבה נח): בת מאה כבת עשרים ובת עשרים כבת שבע. כי זהו עיקר השלמות שיתחיל לחיות בכל פעם. שאפילו כשמגיע לימי הזקנה יהיה בעיניו עדיין יניק לגמרי כאלו לא התחיל לחיות ולעבד ה' כלל ויתחיל לחיות בעבודתו יתברך בכל פעם מחדש. וזהו בחינת: בת מאה כבת עשרים בת עשרים כבת שבע 'שני חיי שרה' כלן שווין לטובה, כי כל מה שמזקין הצדיק הוא עדיין יניק בעיניו כאלו הוא תינוק עדיין וכו'. ועל ידי זה מוסיף בעבודתו בכל פעם, וזוכה לחיים ארכים באמת, שכל ימיו ושנותיו הם שנות חיים באמת, כי אינו אובד שום יום מימי חייו בלי תוספת קדשה וחיות. וזהו בחינת שני חיי שרה כלן שווין לטובה, שזהו בחינת חיים ארכים (הלכות תפילין ה' - ל"ח):

נתתי כסף השדה קח ממני ... (בראשית כ"ג, י"ג)

אברהם דחק עצמו לקנות מערת המכפלה בכסף מלא דייקא, כמו שכתוב: אך אם אתה לו שמעני נתתי כסף השדה קח ממני וכו', וכן דוד כשקנה את מקום הבית המקדש מארונה היבوسی וכו' שאמר: ולא אעלה לאלקי עלות חנם, וכמו שכתוב בזה הקדוש; כי אלו המקומות היו קדושים בקדשה נראה מאד, שהם 'מערת המכפלה' שהוא שערי גן עדן שדרך שם עולין כל הנשמות אל עץ החיים וכו', וכן מקום הבית המקדש הוא שער השמים וכו' וכו', ועיקר קדשתם הוא ששם התגלות ההשגחה ביותר שזה עיקר קדשת ארץ ישראל, כמו שכתוב: תמיד עיני ה' אלקיך בה...

ובודאי גם בארץ ישראל בעצמו כל מה שהקדשה גדולה ביותר, מתגלה שם ההשגחה יותר ויותר, כי ההשגחה היא עיקר כלליות הקדשה שעיקרה בארץ ישראל, ושם בארץ ישראל שם הם 'עשר קדשות' עד קדש קדשים, ששם עיקר התגלות ההשגחה, וכן במערת המכפלה שהיה מוכן לקבורת האבות לעלות דרך שם להכלל בו יתברך.

אבל אלו המקומות היו תחת יד הסטרא אחרא על עפרון וארונה היבوسی, כי כן הדבר שבכל מקום שנעלם קדשה עצומה בזה העולם הגשמי, הוא בתחילה תחת יד הסטרא אחרא כמובא. ועיקר הסטרא אחרא הוא כפירות של הטבע, על כן לא היה אפשר להוציא הקדשה מהם בשלמות כי אם מדעתם ורצונם על ידי כסף מלא ולא בחנם, כי כסף כלל ההשפעות, וכל טעותם אחר הכפירות של הטבע שהוא בחינת עבודה זרה, העיקר הוא מחמת חמדת הממון שבו תחובים כל השבעים עבודות זרות (כמו שכתוב במקום אחר בסימן כג), ועל כן אי אפשר להוציא בלעם מפיחם ברצון טוב כי אם על ידי הממון, כמו אברהם ודוד. ויש בזה הרבה הרבה לבאר והמשכילים יבינו (הלכות פריה ורבייה ה' - ט"ז):

ועשה חסד עם אדני אברהם ... (בראשית כ"ד, י"ב)

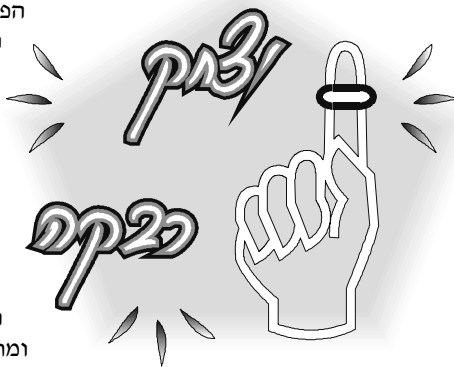
... צריכים לידע שלפעמים כשה' יתברך עוזר לו שמתנוצץ לו איזה התנוצצות ורואה איזה התקרבות אף על פי שבאמת הוא התקרבות אמתי מאתו יתברך והוא חסד גדול ונפלא שה' יתברך מפליא חסדו עמו, אף על פי כן אל יטעה שכבר הוא סמוך וקרוב לה' יתברך ולהתורה ולהצדיקים, כי צריך לידע שכל מה שהוא מקרב ביותר עדיין הוא רחוק מאד מאד, כי לגדלתו אין חקר ואי אפשר להסביר זאת היטב, אבל אף על פי כן צריך לידע שהישועה והחסד של כל התקרבות והתקרבות כל שהוא הוא חסד נפלא כי הוא התקרבות אמתי וישועתו לנצח. אך אף על פי כן עדיין רחוק ממנו מאד תכלית ישועתו וצריך עדיין להיות עומד ומצפה הרבה לישועתו יתברך עדי יזכה להושע בשלמות לצאת ממה שהוא צריך לצאת ולהתקרב למה שהוא צריך להתקרב...

ומי שמסתכל היטב יכול לראות בעיניו אברהם עצמו, כי גם אחר כך שהושיעו ה' יתברך וצוהו אל תשלח ידך וכו' ונצל יצחק, תכף אחר כך

היה מהרהר למצא זוונו, כמו שאמרו רבותינו ז"ל, ואחר כך כשנתבשר שנולדה רבקה וראה גם ישועה זאת אבל עדיין היא מרחוק מאד, כי היא בת יום אחד ויצחק כבר בן שלשים ושבע שנה. ואחר כך בא לביתו ומצא שמתה אשתו הצדקת שרה אמנו ולא היה לו מקום לקברה כי אם בטרח גדול שעזרו ה' יתברך בנס נפלא להוציא מערת המכפלה מעפרון החתי. ואחר כך כשעזרו ה' יתברך גם בזה הכרח להשתדל ולבקש הרבה הזוונו של יצחק שתבוא לביתו, כאשר האריכה התורה הקדושה בזה באריכות לספר כל אשר עבר בזה, כי היו צריכים נסים גדולים ונוראים מאד לזה להוציא את רבקה מבית בתואל ולבן להביאה ליצחק להעמיד תולדות שיצאו עדת ישראל בעולם. וכן כל מה שעבר אחר כך על יצחק שהייתה אשתו עקרה וכו' ובפרט מה שעבר על יעקב יותר מכלם וכו' וכו' ובכל פעם עזרם ה' יתברך הרבה (הלכות שילוח הקן - ה'):

סיפור

מה שכשאדם מתחיל לנכס בעבודת השם ולהתקרב לצדיק האמת באים עליו הרהורים ובלבולים גדולים, זה כמו למשל כלי מים שמתחלה נראה כאלו המים צלולים ואחר כך כששופתין ומעמידין המים אצל האש ומתחיל להתבשל, אזי מתבלבל המים ומעלה הרתיחה כל הפסלת שהיה במים ועולה כל הפסלת למעלה וצריך שיעמד אחד להסיר חלאת ופסלת המים בכל פעם ומתחלה נדמה כאלו המים צלולים לגמרי ואחר כך נראה הפסלת שבמים העולה בכל פעם למעלה, ואזי כשמסירין בכל פעם חלאת ופסלת המים אזי אחר כך נשארין המים צלולים וזכים באמת כראוי.

כמו כן ממש קדם שמתחיל האדם לנכס בעבודת ה' אזי הטוב והרע מערביין בו ומחמת שהם מערבים מאד אין נראה הפסלת והרע שבו כלל, כי הם מערבים יחד לגמרי הרע עם הטוב, אך אחר כך כשמתחיל לנכס בעבודת השם ומתקרב לצדיק האמת אזי מתחיל להזדכך ולהתברר, ואזי עולה הפסלת והרע בכל פעם למעלה כמשל הנזכר לעיל, וצריך שיעמד אחד שישיר ממנו חלאתו ופסלתו בכל פעם ואזי ישאר אחר כך זך וצלול לגמרי באמת כראוי היה אפשר להוציא הפסלת והרפש מיד מהאנשים שהיו בגשמיים מתחלה ונתקברו להשם יתברך אך מה יהיה, אם יהיה מוציא הרפש יוציא הרפש עם המח מאחר שמערב הכל יחד, על כן ההכרח להיות מתון עד שיזדכך מעט מעט.

מכתב

(ספר אבי הנחל - חלק א - מכתב א)
 ב"ה, יום ה' פקודי, כ"ז אדר א' התשי"ז, טבריא.
 חיים טובים חיים ארכים לכבוד אוצר החכמה והמדע, מבקש אמת מחפש אמונה, ידידי כנפשי. יהי ה' עמו ויפקח את לבבו ועיניו ואזניו, ויראה וישמע ויבין האמת.

טוב להודות לה' אשר סבב בנפלאות השגחתו שהצלחתי להכיר את גדלת ויקר מעלתו הרם אחרי כמה שנים ששמעתי משמו הטוב, ומאז נכספתי מאד להתוודע עמו ולא עלתה בידי. אך תשוקתו החזקה אל האמת היה הגורם שסבב ה' בחסדו נפלאות שזכיתי לראותו ולהתקשר אתו באהבים אהבת אמת, לדעתי גנוז בזה רמזים המשתמעים לכמה פנים יפות. למרות שבאמת איש פשוט לגמרי אני, אולם עץ קטן יכול להדליק ולהבעיר עץ גדול מאד. ואם אמנם אנו בדיטא התחוננה בשפל המדרגה מאד, כמו שאנחנו יודעים בעצמנו שאין פנינו יפות כלל, כי הרוח סערה וענן גדול מסעיר ומחשיך מאד, בפרט בימינו אלה, אך כבר הקדים לנו ה' יתברך רפואה ותיקון גמור על-ידי נהרות ונחלי החכמה האמתית של הצדיק

האמת, וכל מי שישתיר את עצמו בצל כנפיו וילך על-פי דרכי תורתו, וישליך מאתו כל החכמות, ויסלק דעתו לגמרי כאלו אין לו שום שכל בלעדי אשר יקבל מהצדיק, בוודאי יהיה לו תיקון גמור בתכלית השלמות יהיה מי שיהיה.

רבנו הקדוש ז"ל קדם הסתלקותו היה מתאנח וצועק מאד בקולות משנות ואנחות וצעקות גדולות על הכפירות ואפיקורסות שעתיד להתפשט בעולם, כי זו הרעה הגדולה מכל הרעות והצרות שבעולם, אין רע מזה רחמנא ליצלן. ואז היו אנשים מתאנחים לפניו מאד כאומרים, מה נעשה ועל מי יעזב אותנו. והשיב, "מה לכם לדאג מאחר שאני הולך לפניכם וכו'", וגלה דעתו בפרוש וברמז שכל מה שעסק עם אנשי שלומו המקרבים אליו - הוא את אשר ישנו פה ואת אשר איננו פה, דהיינו אף עם הדורות העתידין לבוא. ואמר, "רק אתם תחזיקו עצמכם יחד באחדות והתחברות ואהבת חברים אז תהיו אנשים כשרים, ולא כשרים בלבד אלא אפילו צדיקים וטובים תהיו, כי ה' יתברך יעזר לי בוודאי שיהיה כרצוני כאשר רציתי מכבר, כי בעזרת ה' יתברך גמירתי ואגמור כרצוני בוודאי" ("איך האב אויס גיפירט און וועל אויס פירן"). ואמר שכל מי שיגע ויתחבר לאחד מאנשי שלומו בוודאי יהיה איש כשר באמת, ולא איש כשר בלבד אלא אפילו צדיק גמור כמו שאני רוצה...

עצות ותפילות

(לקוטי עצות - התחזקות, אות כט)

אסור לאדם לייאש את עצמו, חס ושלוש. ואפילו אם נפל למקום שנפל, חס ושלוש, ומנחם בשאול-תחתיות ממש, רחמנא ליצלן, אף-על-פי-כן אל יתייאש עצמו מהשם יתברך בשום אופן בעולם, כי גם משם יכולין להתקרב אליו יתברך, כי מלא כל הארץ כבודו. והצדיק-האמת אינו נקרא בשם צדיק כי אם כשיש לו זה הכח, שיוכל להחיות ולהרים את אלו שנפלו מאד מאד, לחזקם ולאמצם, לעוררם ולהקיצם ולגלות להם כי עדיין השם אתם ועמם ואצלם וקרוב להם, כי מלא כל הארץ כבודו. וכן להפך, צריך הצדיק להראות לאלו שהם במדרגה גדולה, שעדיין אינם יודעים כלל בידעתו יתברך, בחינת: מה חמית מה פשפשת?

טוב ומטיב, מלא רחמים, החיינו נא, השיבנו נא, סמכוני באישיות רפדוני בתפוחים כי חולת אהבה אני. עוררני נא, הקיצני נא, אתה ה' חנני והקימני, הקם על סלע רגלי כונן אשורי. אמצני וחזקני נא ביראתך ובעבודתך, אל תטשני ואל תעזבני אלקי ישעי. אמצך וחזק רפיון ידי, באפן שאזכה לשוב אליך באמת חיש קל מהרה, ואבטח בה' ולא אמעד לעולם ולא אפול בדעת מיום דבר שבעולם, הנה אל ישועתי אבטח ולא אפחד כי עזי וזמרת יחי' וה' לי לישועה. אבטח בשם ה' ואשען באלוקי כי הנה תעזב אותי לעולם. ונוכה להשיג בשלמות השגת דרי מטה שהוא השגת מלא כל הארץ כבודו. ונוכה להרגיש בכל-עת ורגע אלקותך עלינו, ונדע ונאמין באמת, כי מלא כל הארץ כבודך, ואתה ממלא כל עלמין וסובב כל עלמין, ולית אתר פנוי מנך, כמו שכתוב, אם יסתר איש במסתרים ואני לא אראנו נאם ה' הלא את השמים ואת הארץ אני מלא. ונוכה לקים באמת מקרא שכתוב, שויתי ה' לנגדי תמיד. ונדע ונכיר ונרגיש בכל-עת יראתך ואימתך עלינו, שנוכה לדעת באמת ובאמונה שלמה אשר אתה עומד עלינו בכל-עת ורגע, ומפניך לא אסתר. ותהיה יראתך על פני תמיד בלבתי אחטא, ואזכה להתיירא ולפחד תמיד מפני פחד ה' ומהדר גאונו, ולהתקרב אליך ולהתדבק בך באמת בדבקות גדול כרצונך הטוב. ותזכנו ותעזרנו שיהיה נכלל אצלנו שני ההשגות יחד, השגת דרי מטה עם השגת דרי מעלה, אשר הם שואלים "איה מקום כבודו". ונוכה לדעת באמת כי לית מחשבה תפיסה בך כלל, ותכלית הידיעה אשר לא נדע כי לגלותך אין חקר. (לקוטי תפילות ב', ז')

שיחות

(מר' ישראל אודסר, זצ"ל - המשך)

אוי רבונו של עולם, שנוכה לראות את האור של רבנו שהוא אור של כל התורה, של כל התשובה, של כל הגאולה, של כל אחד מישראל. יש דבורים כאלה ביחיי מוהר"ן, אבל לא מרגישים, העולם הוא מגשם כל-כך, אפילו הגדולים, אפילו הגאונים לא מרגישים שיש מה שיש בזה. כל אחד כפי המסירות נפש כפי מה שסובל... זה דבר פלא מאד, רבנו הקדוש אמר: "כל מי שיש לו איזה הרהור תשובה - זה נמשך ממני!" ככה הוא אמר רבנו הקדוש. אז כל ההתעוררות של עכשיו, אנחנו רואים הרבה בעלי-תשובה, זה סימן גם-כן על הגאולה, כי כל העולם צריכים להמשך לרבנו, אפילו שלא יודעים מהיכן, זה באדם. אבל זה הכח של רבנו ישנו בעולם והוא עושה פעולות והוא לא נותן מנוחה. אוי, העולם לא יודעים את זה, לא יודעים ולא יודעים. רבנו הקדוש כבר נמצא בעולם, ואם הוא כבר נמצא בעולם אז יש בעל-הבית לעולם, רק לא יודעים את זה אז זה הבל, אבל יש כן. יש כבר בעל-הבית לעולם! יבוא הזמן שיתגלה האמת, יזמן החתונה. לכל דבר יש קץ, יבוא הקץ, יבוא הזמן. יבוא יזמן החתונה, אז יהיה החתונה...

אנחנו לא מבינים כלל, אם לא היה המחלקת על הבעל-שם-טוב... הבעל-שם-טוב היה צדיק כזה. אבל רבנו הקדוש עניין מיוחד. העולם לא יודעים מזה אפילו מחסידי ברסלב. רבנו הקדוש אמר: "אני סוד מכל העולם. יודע ממני רק רבי נתן ונפתלי קצת". אז יכולים לומר על זה שני דינים פשוטים:

רק רבי נתן, "יודע ממני רק רבי נתן", רבי נתן הוא ידע קצת. מי יכול לדעת מרבנו? אז רבי נתן הוא ידע קצת, ואז הפרוש הוא ככה: "יודע ממני רק רבי נתן, ונפתלי קצת", רבנו הקדוש לא אומר "רבי נפתלי", הוא אומר "נפתלי", אז נתן יודע ורבי נפתלי - יודע קצת. יכולים לפרש ככה. ויכולים לומר על שניהם קצת, רק נתן ונפתלי, שניהם יודעים קצת. ושני הפרושים הם אמת!

ורבי נתן... מה שידע רבי נתן לא ידע, לא השיג רבי נפתלי. רבי נתן היה יהושע, רבנו ורבי נתן זה משה ויהושע, זה עניין מיוחד. רבי נפתלי הוא היה חבר של רבי נתן, שניהם נולדו ונתגדלו בנמרוב והיו חברים, הם היו גדולי תורה ויראי השם עובדי השם, וגם-כן רבי נפתלי היה בעל-מופת, כן.

רבי נפתלי נתקרב לרבנו מקדם, אז רבי נתן הוא הרגיש שהוא כלום. רבי נתן שמע את השלום עליכם של רבי נפתלי, אז הוא היה מתבייש מרבי נפתלי והוא נתבטל, "מה זה!" אז הוא ידע שרבי נפתלי הוא יודע מרבנו וזה עניין אחר, הוא הרגיש. וגם-כן היה בנמרוב אחד מקרב לרבנו, רב ליפא, הוא היה גם-כן מאנשי רבנו. כל מי שזכה להתקרב לרבנו היה עניין אחר לגמרי! זה היה עיר גדולה נמרוב והיה גדולי תורה לומדים, לא כמו היום, היה עובדי השם ולומדים. אבל עניין של רבנו זה עניין אחר, עניין מיוחד, סוד מכל העולמות. זה לא כמו שהעולם רגילים שיש צדיקים, שיש חסידים ויש גאונים וכמה מינים.

יש שני דברים בעולם: יש עולם ויש ברסלב, יש עולם ויש רבנו, רבנו הקדוש זה עניין מיוחד!

עניין רבנו הקדוש זה לא עניין רגיל, יש גאונים אבל זה עניין אחר לגמרי, רבנו הקדוש הוא ראה מה שלא ראו כל הצדיקים. הוא השיג בתורה בכל פסוק דברים פלאיים, כמו שהגמרא מבארת בזה הפסוק שבארנו, ועוד. הגמרא מפרשת התורה, בלא הגמרא אנחנו לא יודעים כלום. אנחנו יודעים איך לעשות הציצית? אנחנו יודעים רק מהגמרא, כן. אני אומר: "הריני מכוון בהנחת תפלין לקיים מצוות בוראי שצונו להניח תפלין - וקשרתם לאות על ידך", איך צונו, איפה צונו! כתוב בפסוק: "וקשרתם לאות על ידך והיו לטוטפות בין עיניך". נו, אולי תפלין של זהב או של כסף? יש בתורה הרבה פרשיות, מאיפה אנחנו יודעים דווקא ארבע פרשיות האלו - ישמע ישראל!

נו, והגמרא, הצדיקים, הם מלמדים אותנו. ורואים שרבנו הקדוש הוא עניין מיוחד, ורואים שהעולם אפילו חסידי ברסלב הלמדנים, הם חושבים שזה מן חסידות. הם לא בקיאים בגמרא בפוסקים אז הם חושבים: "ה'לקוטי הלכות' לא כלום, ה'לקוטי תפלות' לא כלום, 'לקוטי מוהר"ן' לא כלום, זה ספרי חסידות. אבל צריכים ללמד, להיות למדן וללמד גמרא". ככה זה העולם.

ורואים גם עכשיו, הם מחשיבים את הרמב"ם ואומרים שהרמב"ם את רבנו זה כלום. אבל האמת היא שלא היה כמו רבנו בעולם, אין צדיק הדור כזה, אין חכם כזה ואין מי שידבר דבורים כאלה כמו רבנו הקדוש בהתורות ובהמעשיות, הם נתבטלים. יש לנו תורה וכל הספרים של כל הצדיקים, וזה השרש של כל התורה. זה עולה על הכל, על-ידי זה אנחנו יכולים להתקרב לתורה, לראות אור התורה. בתורה יש הרבה כוחות, יש סם חיים, ולהפך! ועל-ידי רבנו הקדוש זוכים לראות אור התורה כמו שצריכים!

רבנו הקדוש הוא סוד, לא יודעים כלום. מה שיש ב'לקוטי הלכות' על כל הארבע שלחן ערוך, הוא מאיר עינינו לכל התורה כלה. והעולם לא יודעים מזה אפילו אם הם ילמדו, הם לא רואים, הם עוורים, הם לא יודעים הערך של ה'לקוטי הלכות', הם עושים טובה שהם לומדים ה'לקוטי הלכות' כמו שלומדים בספר וכו' ובכל הספרים, ככה הם לומדים 'לקוטי הלכות'. אבל ברוך השם יש כבר 'לקוטי מוהר"ן', ויש כבר 'לקוטי תפלות', ויש כבר 'ספורי מעשיות' ויש כבר... הכל!

יש בזה עניינים נעלמים מאד, אבל עכשיו אנחנו רואים שכל העולם, אפילו חכמי הגויים באוניברסיטה, הם מתפלאים מאד על רבנו רבי נחמן מברסלב, אפילו גויים!

אני זכרתי עם כמה אנשים שיוצאים בזה, מלונדון, מאנגליה, והם מדברים תמיד על רבי נחמן מברסלב, על המעשיות ועל דבוריו. ורואים שכל העולם ממשכים עצמם לרבנו רבי נחמן מברסלב. היה הרבה צדיקים בעולם, היה הבעל-שם הקדוש, ותלמידיו, ועוד הרבה צדיקים, ולא מדברים מהם, רק כאלו יש יחיד בעולם - רבי נחמן מברסלב!... (המשך יבוא בעזרת ה')

אחינו בית ישראל, תרמו נא למען הפצת העלון
בכל סניפי הדואר, חזן 7-2255-89

מערכת 054-8429006 / 054-8484486 . שידוכי מצוה
02-5824048 (13:00-15:00) . מכתבים ת.ד. 27100 ירושלים